

Ps.89:1; 9^e gebod; Opw.59; Mat.28:11-15; Gk132:4-6; LvdK473:1,3

In een genadig klimaat past geen afbrekend gepraat!

1. Woorden kunnen veel kapot maken en je kunt er ook prachtige momenten door beleven. Beiden vinden plaats in deze tijd waarbij we in gezin en huwelijk dichter op elkaar zitten of juist veel minder mensen ontmoeten. Als je elkaar door en door kent kun je elkaar makkelijk maken of breken. Als contact ontbreekt worden diepe snaren geraakt.
2. Als het gaat om recht en rechtspraak komt er nog iets bij. Wat zijn de gevolgen van wat we zeggen of niet zeggen over de ander? Vroeger stond je als getuige bij de poort waar recht werd gesproken. Jouw waarneming en woorden konden van levensbelang zijn. Denk aan Naboth. Hoe belangrijk is het dat er 'waarheid gevonden' wordt! Heel wat samenlevingen kennen de terreur van meerderheid die bijv. vals beschuldigt. Van blasfemie, van verkrachting, van het plegen van terreurdaden. Fake-news maakt duidelijk hoe kwetsbaar de samenleving is als woorden niet opbouwend bedoeld zijn.
3. Net als bij het 8^e gebod gaan we bij het 9^e gebod terug naar de schepping. Woorden waren opbouwend, liefdevol, dienend, waar! Na de zondeval gaan woorden beschadigen: 'die vrouw die U mij gaf'. In de Bijbel zie je bij Abraham, Jakob, Jozef en anderen wat woorden stuk kunnen maken. Gelukkig zijn er ook mooie voorbeelden te noemen!
4. De Catechismus durft bij het 9^e gebod te spreken over duivels werk. Roddelen en kwaad spreken zijn maar niet alleen onaangenaam. Het komt uit de koker van de leugenaar van den beginne. Het doel is vernietiging. Besef je dat wel? We doen er m.i. wel wat makkelijk over, over wat er uit onze mond komt over anderen....
5. In het N.T. komen we eindelijk uit bij Jezus. Zijn woorden waren altijd volmaakt, dienend, eerlijk, opbouwend. Het paradijs kwam alvast weer een beetje terug... Terwijl Hij zelf vals beschuldigd wordt en zelfs na zijn sterven wordt er nog gelogen en veel geld gegeven om de leugen de wereld in te helpen!
6. In een klimaat van genade hoef je jezelf niet meer groot te houden en de naaste niet meer naar beneden te halen met je woorden. Wat zijn we soms druk met zelfhandhaving juist t.o.v. de ander. Maar het is Pasen geweest. Dat is vergeving maar ook dat je bent opgestaan met Hem om nieuw te leven. Laat de Geest in je waaien om goed te doen. Hoe heerlijk zijn opbouwende woorden. Wat hebben wij dat nodig en de ander ook!

Gesprekspunt, kindfragment, citaten, bijbelrooster

1. Fijne gesprekstijd gewenst, met God, jezelf en de ander: bloeien maar!
2. 😊😊😊😊 voor de kinderen: r . ddelen, kl . sseb . ssen, to . . etjes zo sch . . p als messen. Pas toch op w . t je d . . t: roddelen is niet g . . d. Gaat het n . g een beetje met papa en mama als meester en juf? Sterkte, hoop dat het snel anders wordt! G . . . . . s!
3. 'In oorlogstijd is de waarheid het eerste slachtoffer, zo wordt wel gezegd. Een cynische houding, die zich om de waarheid niet bekommert maar alles ondergeschikt maakt aan persoonlijke of collectieve belangen, lijkt tegenwoordig nog extra de wind in de rug te hebben van een relativistische, postmoderne filosofie. De bizarre verwijten van 'fake news' over en weer laten zien hoe een samenleving ontwricht raakt als er geen overeenstemming meer mogelijk is over de juistheid van feiten, maar alles geframed wordt in beeldvorming en manipulatie. Als mensen elkaar niet meer kunnen vertrouwen, wordt een belangrijke basis voor samenleven weggeslagen. De waarheid geweld aandoen betekent ook altijd – bewust of onbewust – de medemens tekortdoen. Op de lange duur kom je met leugens bedrogen uit omdat ze botsen op de werkelijkheid'
5. **Bijbelrooster:** zondag Jak.3:1-12; maandag Joh.8:12-20; dinsdag Joh.8:37-59 (44); woensdag Deut.19 (15-21); donderdag Mat.26:57-75 (59-66); vrijdag 1Kon.21 (10-13); zaterdag Ef.4:17-32. Liefhebbers: Op.22:15; Hand.6 (11-14); Hand.5 (4-9); Gen.37 (31-33); Rom.3 (13-14); Ps.15; Ps.27; Ps.51; Ps.140; Ps.141; Ex.1:15-22; Ruth 4:1-12

Ds.G.J.Klapwijk, Zwolle-Berkum, 19 april '20

Ps.89:1; 9^e gebod; Opw.59; Mat.28:11-15; Gk132:4-6; LvdK473:1,3

Blok 1. Hoeveel woorden heb je al in je leven uitgesproken, denk je?

Hoeveel leugens? Hoeveel liefdevolle woorden?

En wat voor effect heeft het gehad, denk je?

Ik ben ervan overtuigd dat hier prachtige situaties zijn door ontstaan.

Woorden die je nooit meer zult vergeten.

Omdat ze je gekwetst hebben. Omdat ze diep naar binnen gingen.

Als een bom naar binnen geslagen zijn.

Omdat je jezelf zo miskend voelde door wat gezegd, geschreeuwd, of door wat juist niet gezegd werd. Ja, weet je nog? Dat moment, die situatie, toen?

Waarmee de ander of jij beschuldigd werden. Beschadigd werden.

En ook de andere kant. Prachtige woorden omdat ze zo heelmakend waren, zo bevestigend. Al gaat het alleen al maar om 'ik houd van je' of 'dat doe ik graag voor je'.

In deze 'coronatijd' wordt ook gesproken. Soms minder.

Soms intenser omdat alles wat wordt uitvergroet.

Wat gebeurt er met je? Wat gebeurt er in je gezin, in je huwelijk, als er geen afleiding meer is? Hoe heftig kan het zijn, hoe pijnlijk. Of hoe mooi ook en hoe rustgevend.

Woorden, opmerkingen, uitdrukkingen: je kunt elkaar maken en breken.

In een gezinsklimaat zal het overal anders zijn: hoe makkelijk en hoe veel praatje over andere mensen, of juist niet.

Je kent ze wel: mensen die zo makkelijk over andere mensen praten...

Als ik de 10 geboden wel eens in eigen woorden weergeef ziet het 9^e er ongeveer zo uit: neem je voor nooit meer iets te zeggen over andere mensen, behalve als het opbouwt.

En ik heb het dan allereerst tegen mezelf, want oef... wat vind ik het lastig om positief te zijn met mijn woorden. Om niet via zogenaamde 'neutrale woorden' toch de ander in de hoek te zetten...

Hoe is het tegenwoordig eigenlijk met die of met die? Terwijl ik niet echt geïnteresseerd ben in die ander maar samen met die ander wil bespreken dat wij het toch echt veel beter doen en voor elkaar hebben...

De woorden die je spreekt nadat de visite weer is weggegaan.

De woorden tegen je huisgenoot nadat het telefoongesprek is afgelopen.

De terloopse opmerking na afloop van de kerkdienst over de dienst.

Blok 2. Als het gaat om het 9^e gebod komt er ook nog iets bij.

Iets wat in de 'gewone catechismus' niet aan bod komt.

Wat juist wel van belang is bij het 9^e gebod. Namelijk de rechtspraak.

Het gaat er niet alleen maar om of je aardig of niet aardig tegen en over iemand spreekt.

Maar of de ander recht gedaan wordt als het erop aankomt.

Als de rechtbank of de rechtspraak ter sprake komt.

Als je door de poort van de stad naar binnen ging, dan kon het zomaar dat de oudsten van de stad in beraad waren. Bezigt met rechtspraak.

Dan kon zomaar aan je gevraagd worden of je ook iets gezien of gehoord hebt.

Er hingen geen camera's. Er was nog geen DNA-onderzoek.

En op het getuigenis van 2 mensen stond het dan vast.

Met alle gevolgen van dien. Eventueel zelfs de doodstraf.

Jouw leven kon afhangen van wat een ander over jou zei, en andersom.....

We hebben hier in de Bijbel een verschrikkelijk slecht voorbeeld over.

Een zeer grove overtreding van het 9^e gebod.

Koning Achab kijkt verveelt uit zijn raam, ziet de prachtige wijngaard van buurman Naboth. Hij wil die wel hebben maar ja... hoe regel je dat?

Zijn gemene vrouw Izebel weet wel een oplossing: regel een paar valse getuigen, 'twee mannen die nergens voor terug deinzen' worden ze in 1Kon.21 genoemd. Mannen die Naboth beschuldigen van godslastering en majesteitsschennis, laat hem dan stenigen en hup... de wijngaard is voor koning Achab.
Zo gezegd, zo gedaan.....

Dat gebeurt vandaag nog steeds en is aan de orde van de dag.
Valse berichtgeving, fake-news, valse beschuldigingen.
Als het gaat om de schuld bij het neerhalen van het vliegtuig, de MH17-affaire.
Als het gaat om christenen die beschuldigd worden van godslastering in een streng islamitisch land. Je wordt zo maar gestenigd of verkracht of onthoofd.
Denk aan Asia Bibi bijvoorbeeld.

Omdat er gelogen, omdat er beschuldigd wordt. Wat een onveilige wereld.
Wat een onrecht!

Blok 3. De 10 geboden zijn door God aan de mens gegeven om te proberen de paradijssituatie weer terug te roepen.
Ze zijn niet bedoeld om je klein te houden, om je te irriteren maar om je het echte, verlorene leven te laten zien.
We hebben bij gebod 8 'rijk in de Heer' ook teruggekeken naar het paradijs.
Dat kan bij alle geboden helpend zijn om weer even de kern te raken.

Ook voor het 9^e, ons spreken, gaan we even terug naar het paradijs. Adam en Eva.
Volledig naakt, veilig en open naar elkaar toe.
Het begon met een liefdeslied van Adam over Eva. Het bleef mooi.
Opbouwend, niet beschuldigend. Je zou het graag nog eens hebben willen horen!

En dan komt de duivel die mooie situatie, dat volmaakte huwelijk, openbreken.
De stoker, vanaf het begin. Zoals Wim Noordzij vanmorgen zei: die een wig wil drijven tussen mensen. Tussen God en mensen.
Ook hier, met zijn valse getuigenis over God: Hij heeft zeker wel tegen jullie gezegd...
En ze gaan erin mee. Onvoorstelbaar, wat een drama.

Luister maar... Het opbouwende, liefdevolle is opeens weg: die vrouw die U mij hebt gegeven.
Daar begint het: je neemt niet meer je eigen verantwoordelijkheid maar schuift graag de schuld bij een ander in de schoenen....

En dat zien we vervolgens vaker terug in het O.T.
Abraham wil dat zijn mooie vrouw zich zijn zus noemt.
Dan komt hij er goed van af bij die mannetjes-koningen die hem anders zouden kunnen vermoorden om hun harem wat op te leuken.
Woorden gebruiken om je eigen hachje te redden, ten koste van de ander...
Jakob geeft zich met woorden uit voor zijn broer om hem te benadelen en zelf gezegend te worden. Je zou ervan huiveren.

Jozef en zijn mantel. Zijn vader maakte de andere broers jaloers door hem zo'n mooie mantel te geven.

Toen ze hem hadden verkocht smeerden ze bloed aan die mooie jas en lieten die aan vader zien. Liegen en de ander benadelen omdat je zo jaloers bent...

Je zou bang worden voor iedereen en voor jezelf.

Zijn er dan geen goede woorden meer?

Jazeker, ook daar kun je in de Bijbel mooie voorbeelden van vinden.

Het is na de zondeval een enerzijds en anderzijds geworden.

David en Jonathan. Liefdevolle gesprekken.

Het Hooglied. Liefdevolle uitingen.

David die prachtige, beschermende woorden spreekt tegen Mefiboseth, de man met een beperking.

Vanwege beloften die David en Jonathan hadden uitgesproken naar elkaar.

Om elkaar te beschermen, op te bouwen. Het voor elkaar (en zelfs je nageslacht) op te nemen.

Blok 4. Als het gaat om het negatieve, om het erge van de overtreding van het 9^e gebod, dan helpt de HC ons in de uitleg over het 9^e gebod om het op scherp te zetten.

En ik wil je vragen dat eens goed te proeven.

Bedriegen en liegen noemt de HC echt duivelswerk.

Dan hebben we het dus niet meer over het ongemakkelijke van kwaadspreken.

Dat het niet zo mooi is maar ja, dat we er allemaal wel eens last van hebben.

Een soort vergoelijken.

Nee, duivels werk. Je roept er een wereld mee binnen waar het uiteindelijk alleen maar gaat om vernietiging.

Het is precies de aard van de duivel om kwaad te spreken.

Om krom te noemen wat recht is en andersom.

Wat wordt de wereld lelijk en onveilig als hij het voor het zeggen krijgt.

Houd je er dus ver van weg! Omdat het om iets veel groters gaat dan onaardig zijn of zo.

Van welke wereld wil jij deel uitmaken? Hemels of hels?

Zou je er bij stil willen staan of je jezelf op dit punt moet bekeren?

Zou je het tegen elkaar willen zeggen, elkaar erbij willen helpen?

Willen bedanken als het er mooi aan toe gaat en er wat van zeggen als het duivels voelt?

Blok 5. Na het O.T. komen we altijd weer uit bij het N.T. Bij Christus.

Die volmaakt was in alle opzichten. De enige die het 9^e gebod altijd heeft gehouden!

En wat is er juist rondom Hem heen veel vals getuigd!

Om Hem te pakken te nemen is er van alles bedacht.

Mat.26: de leiders van de kerk probeerden een vals getuigenis tegen Jezus te laten afleggen.

Het lukte hen niet goed. Ze vonden er geen hoewel zich vele valse getuigen melden.

Wat een duivels klimaat!

Toen Judas schuld kwam belijden over zijn zonden joegen ze hem weg.

En als Christus is opgestaan uit de dood moet de volgende leugen de wereld in geholpen worden.

Met een flinke zak geld erbij, uit de kerkelijke kas, bijeengebracht door de VVB, kregen soldaten de opdracht te liegen dat zijn leerlingen zijn lichaam hadden weggehaald.

En hier ontdek je dat leugens en het duivelse klimaat uiteindelijk geen stand houdt en zichzelf in het been schiet...

Want als je in slaap bent gevallen, hoe weet je vervolgens dan toch zo goed te vertellen dat ze zijn lichaam hebben weggehaald?....

Jezus werd vals beschuldigd en gekruisigd.

Dat is allemaal gebeurd vanwege onze zonden. O.a. voor wat betreft het 9^e gebod!
Zoveel hebben onze lelijke woorden, onze onterechte beschuldigingen gekost....

Blok 6. We hebben gekeken naar het O.T. en het N.T. We hoorden over duivelse praktijken. We weten uit eigen ervaring van het mooie en het lelijke van woorden. Hoe kwetsbaar.

Laten we nog even stilstaan bij God. Die een volmaakte wereld schiep en op weg is naar een volmaakte wereld.

Die in het midden van de tijd een enorme 'boost' heeft gegeven om die nieuwe wereld alvast te laten doorbreken.

Met Goede Vrijdag en Pasen kun je twee dingen zeggen.

Het eerste is, en dat krijgt bij ons altijd veel nadruk, onze zonden zijn vergeven.

De schuld is betaald. Plaatsvervangend door Jezus, het Lam van God.

Waar we het m.i. minder over hebben is dat er met de opstanding van Christus ook veel opstandingskracht is losgekomen.

Rom.6 is daar heel duidelijk over: met Hem opgestaan om nieuw te leven!

Een uitdrukking om uit je hoofd te leren en ermee te leven, wat mij betreft.

Het is Pinksteren geworden om deze nieuwe beweging nog veel meer op gang te helpen.

Nu vangt het nieuwe leven aan.

Vrucht van de Geest. Daar hoort volop bij God en de naaste lief te hebben.

Als je jezelf mag kennen als geliefd kind van God, dan is het toch niet meer zo nodig om jezelf hoog te houden door de ander naar beneden te schoppen?

Je bent toch al geliefde? Je leeft toch in een genadig klimaat?

Is ons lelijke spreken over anderen niet vaak ingegeven door onze angst?

Dat we minder zijn. Dat we er niet toe doen. Het diepe verlangen of wij wel worden gezien, of wij wel worden gehoord. Maar dat hoeft nu toch niet meer?

Laat het mooi worden om ons heen. Een sfeer van liefde en opbouwende woorden.

Daar bouw je mee. Daar dien je mee. Daar wordt het leven nu al mooi van.

Een enorme uitdaging. Meer dan de moeite waard. Doe je mee? Amen.